

Gemeente van Jezus Christus,
Ik vraag mij weleens af. Als er een apostel, Paulus bijvoorbeeld, naar de kerk zou kijken in onze tijd. Wat zou hem opvallen? Wat zou hem positief raken? Wat zou hij minder kunnen waarderen? Hoe dan ook. Ik denk dat er veel dingen hem vreemd zouden overkomen. Bijvoorbeeld dat wij met zovelen hier vanochtend aanwezig zijn, in een eigen kerkgebouw. In de tijd van Paulus bestonden kerkelijke gemeenten vaak uit kleine groepjes die bij de mensen thuis samen kwamen. Of laatst rond het overlijden en het aantreden van de nieuwe paus. Alle pracht en praal... In de tijd van Paulus was dat onvoorstelbaar geweest. Maar goed. Dat gaat allemaal nog om de vormen, daar kun je wat van vinden, positief of negatief. Maar veel belangrijker is natuurlijk de inhoud van het geloof. Wat geloven wij? Is het geloof sinds Paulus, sinds Jezus, hetzelfde gebleven?

Ik denk dat als we Paulus zouden gaan vertellen over ons geloof hier in Nederland dat er al heel snel één heel opmerkelijk verschil komt boven drijven. Vraag een gemiddelde trouwe kerkganger in Nederland over de toekomst. En je krijgt te horen over de eeuwige hemel en de hel. Na het sterven komen wij in de hemel, en daar blijven wij voor altijd... Maar dat is een heel, echt heel ander, toekomstbeeld dan dat de Bijbel ons geeft. Persoonlijk vind ik dat ook zeer merkwaardig. Toen ik opgroeide was dat ook met het idee van de eeuwige hemel. Pas later kwam ik tot de ontdekking: zo staat het helemaal niet in de Bijbel... En als je de grote theologen leest is er, voor zover ik weet, geen enkele die wel dat beeld van de hemel ons voorhoudt.

De Bijbel leert ons voor dat de hemel de plek is waar God is, waar Jezus nu ook is. Wanneer wij sterven zullen wij door het geloof daar ook komen. Het zal goed zijn daar. Maar het is niet voor altijd. Op een gegeven moment komt Jezus terug. Dan zullen alle graven openbreken. En wij zullen, door het geloof, leven op de nieuwe wereld. Dat is wel voor eeuwig. Onze woning in de hemel is dus niet voor altijd, het is een, oneerbiedig gezegd, tussenstation. Zoals schrijvers, als bijvoorbeeld de nieuw-testamenticus Tom Wright, zeggen: wij geloven in leven na leven na de dood.

Het cruciale moment is de opstanding. Het moment dat de graven openbreken. En zij die gestorven zijn zullen leven. Op paasmorgen was Jezus de eersteling van de opstanding. Hij gaat ons vooruit. Voorafspiegeling van de algemene opstanding aan het einde van de tijd wanneer allen zullen opstaan. Voor veel christelijke tijdgenoten in Nederland onbekend of onbelangrijk onderdeel van het geloof... Maar als je Handelingen leest... Keer op keer op keer op keer gaat het over de opstanding. Wanneer Paulus zijn toespraak op de Areopagus heeft gedaan begrijpen sommigen hem niet goed en denken zij het dat hij het over twee goden heeft: Jezus én de opstanding. Kenmerkend voorbeeld van hoe centraal het stond in Paulus' theologisch denken. En ook in zijn brieven komen we dat onderwerp steeds weer tegen. Opstanding... Opstanding... Opstanding...

In het Oude Testament klinkt het ook al door. Daniël bijvoorbeeld: 'Velen van hen die slapen in de aarde, in het stof, zullen ontwaken, sommigen om eeuwig te leven, anderen om voor eeuwig te worden veracht en verafschuld.' En we horen Jezus zelf het ook zeggen: 'Wees hierover niet verwonderd, er komt een moment waarop alle doden zijn stem zullen horen en uit hun graf zullen komen: wie het goede gedaan heeft staat op om te leven, wie het slechte gedaan heeft staat op om veroordeeld te worden.' Opstanding...

Als je hier vorige week ook was, of de dienst hebt gekeken, of misschien de preek hebt gelezen heb je ook al heel wat meegekregen over de opstanding. Met name over dat God recht doet, dat dingen hersteld worden, dat het goed komt... En dat ons dat op een andere manier in het leven laat staan. Vanochtend willen we een ander deel van de opstanding verkennen. Wij lezen er net over uit de Bijbel. Hoe zal het zijn in de opstanding? Wat voor mensen zijn wij? Zijn wij anders? Zijn wij hetzelfde? Hoe zal het zijn op de nieuwe wereld?

Dat zijn grootse vragen. En zodra we daar over na gaan denken lopen we gelijk tegen allerlei obstakels aan. Obstakels die je ook duidelijk proeft wanneer je Bijbelteksten over de toekomst leest. Vergelijk bijvoorbeeld eens de stukken van de profeet Ezechiël en van Johannes in Openbaring over het Nieuwe Jeruzalem met elkaar. Het Nieuwe Jeruzalem is de stad waar God zelf zal wonen op de nieuwe wereld. Beide schrijvers schrijven daar prachtige dingen over, maar je voelt ze ook gewoon worstelen. Zij hebben dingen gezien, gehoord, meegemaakt, 'Wat het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, wat in geen mensenhart is opgekomen.' Zij kennen de woorden niet, die bestaan waarschijnlijk ook niet, om te beschrijven waar ze getuige van zijn geweest. Vergelijk het bijvoorbeeld met een kleur. Hoe leg je uit hoe de kleur blauw er uit ziet aan iemand die al zijn hele leven blind is geweest? Hoe zou jij dat doen, blauw uitleggen, aan iemand die geen enkel besef heeft van kleur? Dat kan niet... Je kunt het proberen, ergens doe je ook wel recht aan de kleur blauw, maar je beseft in wezen is het anders, meer... Dat is vergelijkbaar met de teksten uit de Bijbel over de toekomst. Het beschrijft iets dat zoveel meer is, zo anders is, dan wij kennen.

Toch geeft de Bijbel ons veel inzichten over de eeuwige toekomst. En dat is fijn. Want als je leeft met de hoop van de toekomst, zeker in tijden van grote moeilijkheden, dan maakt het de hoop krachtiger omdat je weet: het is niet een abstract: het komt wel goed jo... Maar het is een duidelijke realiteit: zo zal het zijn. Deze woorden uit Openbaring bijvoorbeeld: 'Ik hoorde een luide stem vanaf de troon, die uitriep: 'Gods woonplaats is onder de mensen, Hij zal bij hen wonen. Zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal als hun God bij hen zijn. Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.' Zo zal het zijn. Volmaakt. Prachtig...

En door het geloof in onze Heer Jezus Christus mogen wij er zeker van zijn dat die toekomst ook voor ons is. De kruisdood van Jezus heeft onze verzoending met God. En Zijn opstanding verzekert ons er van dat wij zullen leven. Jezus is opgestaan en zo zullen wij opstaan. Zó zullen wij opstaan, op die manier. Het lichaam van Jezus werd begraven. En Hij stond op uit de dood in dat lichaam.

In het gedeelte dat wij vanochtend uit de Bijbel hebben gelezen gebruikt Paulus het beeld van een graankorrel. Dat is het lichaam. Dat lichaam, die graankorrel, wordt begraven... En daaruit groeit iets nieuws. Als je het hebt over de opstanding zijn raakt dat beeld aan de twee belangrijkste woorden: continuïteit: het komt uit die graankorrel. Het is hetzelfde lichaam. En discontinuïteit: Het is heel anders, geen graankorrel, maar meer. Continuïteit en discontinuïteit.

Eerst continuïteit. Dit lichaam waar je nu in leeft is het lichaam waar je in de eeuwigheid mee zal leven. En als ik dit zo zeg voel ik meteen een heleboel bezwaren opkomen: maar dat kan toch niet? In de tijd van de vroege kerk hadden mensen, binnen en buiten de kerk, daar ook moeite mee. In Korinthe waren een aantal gelovigen die niet in de opstanding geloofden. Dat past niet bij het hellenistische denken van die tijd: het lichaam is een gevangenis, met de dood ontsnap je daaruit, daar keer je niet in terug: dwaasheid... En er waren nog meer tegenargumenten.

Van Justinus de martelaar, een kerkvader uit de tweede eeuw, is ons het volgende argument overgeleverd van niet-christenen over de opstanding: Het lichaam van een mens wordt in kleine stukken gesneden. Deze kleine stukken worden in de zee gegooit. Een deel daarvan wordt opgegeten door de vissen. En die vissen worden weer opgegeten door grotere vissen, die op hun beurt gevangen en gegeten worden door mensen. Hoe dan de opstanding? Hoe kan die man in zijn eigen lichaam weer tot leven komen? In onze tijd is de aanvullende vraag te stellen: en wat als dat allemaal al tweeduizend jaar geleden gebeurd is, en er minder dan stof over is van het lichaam? Hoe dan de opstanding?

Menselijk gesproken is dat natuurlijk compleet onmogelijk... Net als dat het op zichzelf al onmogelijk is dat een gestorven lichaam leeft. Toch gebeurde dat op paasmorgen... En zo zal ook ieder ander, waar misschien wel minder dan stof van over is, opstaan, en er zijn. In het Oude Testament staat het verhaal van de profeet Ezechiël bij een dal vol van beenderen. We lezen in dat gedeelte: 'De HEER vroeg mij: 'Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?' Ik antwoordde: 'HEER, mijn God, dat weet U alleen.'" En dat is het enige juiste antwoord. Voor ons mensen is dat onmogelijk, het ligt in Gods hand. Het verhaal eindigt met deze woorden: 'Ik profeteerde zoals Hij mij gezegd had, en de lichamen werden met adem gevuld. Ze kwamen tot leven en gingen op hun voeten staan: een onafzienbare menigte.' Bij God kan minder dan stof weer hersteld worden tot het lichaam dat het ooit was.

En zo is het dit lichaam. Continuïteit. We lezen over Jezus na Zijn opstanding dat mensen Hem kunnen aanraken. Geen spook. Echt lichamelijk. En Jezus toont zijn littekens. Wonden van de kruisiging. Dat is niet weg. Het verleden is niet uitgewist. Dat wat jou gevormd heeft tot wie jij bent, dat is niet weg. Herinneringen zijn soms heel letterlijk door littekens vastgelegd in het lichaam, maar ook dat wat je hebt meegemaakt in je leven blijft bij je. Maar wel met één groot verschil. De pijn of het verdriet die er mogelijk mee samengaat. Dat is weg. Jezus is opgestaan met zijn littekens, maar niet met een kapot lichaam. We lezen in de Bijbel dat er geen pijn meer zal zijn en ook geen jammerklacht. God wist de tranen uit onze ogen. Het verleden, de herinneringen die blijven, maar de pijn en het verdriet die zijn over, dat is weg. Maar het is nog wel hetzelfde lichaam. Zo lezen we bijvoorbeeld ook over Jezus dat Hij eet. Dat Hij een vuurtje gemaakt heeft. Dat Hij wandelt. Veel blijft herkenbaar. Continuïteit.

Maar ook discontinuïteit. We lezen: 'Wat in vergankelijke vorm wordt gezaaid, wordt in onvergankelijke vorm opgewekt, wat onaanzienlijk en zwak is wanneer het wordt gezaaid, wordt met schittering en kracht opgewekt. Er wordt een aards lichaam gezaaid, maar een geestelijk lichaam opgewekt.' Het vergankelijk wordt onvergankelijk. Het onaanzienlijke wordt met schittering opgewekt. Het zwakke wordt kracht. En het aardse lichaam wordt een geestelijk lichaam. Met geestelijk lichaam moeten we niet denken aan een spook of iets. Het is niet langer het aardse dat onderhevig is aan allerlei verval en zwakheden, maar het is net als Jezus geestelijk. Dat wil zeggen niet aards maar hemels in oorsprong. Wij zijn dan niet meer vatbaar voor ziekten, of voor lijden. Ons lichaam wordt goed. Wij zijn zelfs niet meer kwetsbaar voor de zonde, het is overwonnen. De Nederlands theoloog van Ruler noemt dat wij vuurvast worden in de opstanding. Bestand tegen al het kwaad.

Voor diegenen die bij zichzelf denken: 'ik wil helemaal niet terugkeren in dit lichaam' mag dit bijzonder hoopvol zijn. Als je jezelf niet mooi vindt, moeite hebt met het uiterlijk van je lichaam. In de opstanding zie je de hemelse schoonheid. Als je nu te maken hebt met beperkingen, met gebreken door een handicap, door ouderdom, door andere lichamelijke gebreken. Denk aan wat we lezen bij de profeet Jesaja: 'Dan worden

blinden de ogen geopend, de oren van doven worden ontsloten. Verlamden zullen springen als herten, de mond van stommen zal jubelen'. Het komt goed. Sterker nog: het wordt beter... Beter dan wij ons kunnen voorstellen, op de nieuwe wereld.

De nieuwe wereld. Onder christelijke theologen is er discussie over of deze wereld nieuw gemaakt wordt of dat we naar een werkelijk nieuwe wereld overgaan. Voor Joodse theologen is die discussie zo goed als afgerond: deze wereld wordt nieuwe gemaakt. En eigenlijk ben ik het daar wel helemaal mee eens. We lezen immers vele profetieën in de Bijbel over het einde van de ballingschap. Het volk van God dat leeft in het beloofde land, met God zelf bij hen. Dat heeft nooit plaatsgevonden, dat zal nog plaatsvinden. Op deze wereld, de nieuwe wereld. Ook deze wereld zal in de opstanding veranderen. Nieuw worden gemaakt. In de opstanding staan de doden op, de levenden worden ook nieuw gemaakt en de hele wereld zal nieuw worden. Het nieuwe Jeruzalem zal dan neerdalen uit de hemel en wij zullen leven in de volmaakte eeuwigheid.

Daar is nog heel veel over te zeggen. Ik wil één ding benoemen: Als we het hebben over de eeuwige toekomst dan gaat het vaak over een eeuwige periode van rust. Dat is een mooi beeld, maar klopt dat beeld wel? En zo ja, zou dat dan ook niet oneindig saai worden? Altijd maar rust... Tot in de eeuwigheid... De Bijbel legt als het gaat over de Nieuwe Wereld helemaal niet de nadruk op rust, maar wel op iets anders... En daarvoor de vraag: als je terugkijkt naar je leven. Wat waren de mooiste momenten? Als je even snel moet reageren, noem eens twee/drie momenten die voor jou als volmaakt aanvoelden? Als we nu een rondje zouden doen met mogelijke antwoorden dan zou voor velen klinken: de geboorte van een kind, een trouwdag, iets met je ouders, die avond dat je echt een connectie had met anderen, tot geloof komen... Wat kenmerkt die gebeurtenissen? Liefde... Liefde... Liefde is toch vaak het mooiste, het warmste van dit leven. Eerder in de eerste brief van Paulus aan de Korintiërs gaat het ook over de liefde. 1 Korinthe 13 wordt wel het loflied op de liefde genoemd. Voor velen één van hun favoriete Bijbelteksten. In dat hoofdstuk staat ook dit: 'De liefde zal nooit vergaan.' En 'Nu is mijn kennen nog beperkt, maar straks zal ik volledig kennen, zoals ik zelf gekend ben.' Dat is één van de wezenskenmerken van de nieuwe wereld, volledige liefde...

Soms als jongeren met elkaar hebben afgesproken dan wordt er gevraagd door de ouders: wat ga je doen? Naar vrienden... Maar wat ga je doen? Naar vrienden! Want daar draait het om. Om de gezelligheid, de verbondenheid, de liefde... Beeld van de nieuwe wereld.

Dat is onze toekomst, dankzij Jezus Christus. En dan verandert ons leven nu. Voorbeeld. Je hebt honderd euro. En iemand leent dat van je. Nu heb je niets meer. Dus wil je het terug. En als dat niet lukt word je boos, chagrijnig, gestrest ook want hoe moet je nu verder zonder geld... Maar wat nu als je miljonair bent en iemand leent honderd euro van je en geeft het niet terug. Dan is dat anders. Zo is het precies ook voor christenen. Wij zijn zeker van de eeuwige volmaakte toekomst. En als je nu veel verliest... Dan zet het eeuwige geluk, de liefde die ons zal vervullen, het toch in ander perspectief: het perspectief van de opstanding.

Laten wij dus met grote hoop en verwachting door dit leven gaan. Dit leven werkt door, onze lichamen zijn van eeuwigheidswaarde. Maar het wordt wel vernieuwd, beter gemaakt. En zo zullen wij leven op de vernieuwde wereld, waar de liefde overal volmaakt is. Perfect vooruitzicht, dat ons leven nu al in het juiste perspectief plaatst. Wij kijken uit naar de opstanding. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410